

ผลของการให้บริการเลิกลูกในคลินิกเลิกลูก ในร้านยามหาวิทยาลัยและโรงพยาบาลมหาสารคาม กนกพร ด้านศักดิ์ชัย¹, ณัฐวิภา ตั้งใจ¹, สุวิมล ขามธาตุ¹, ธีระพงษ์ ศรีศิลป์¹, ภัทรพล เพ็ชรชนะ¹

บทนำ: ปัจจุบันนี้มีผู้เข้ารับบริการเลิกลูกในโรงพยาบาล มีจำนวนมาก และการศึกษาการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาในการเลิกลูกระหว่างร้านยาและโรงพยาบาลยังมีจำกัด ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการให้บริการเลิกลูกในคลินิกเลิกลูกในร้านยามหาวิทยาลัยและโรงพยาบาลมหาสารคาม **วิธีการดำเนินการวิจัย:** ศึกษาจำนวนบุตรที่ลดลงต่อวัน จำนวนผู้ป่วยที่สามารถเลิกลูกได้และอัตราการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยาที่ใช้ในการเลิกลูก โดยรูปแบบงานวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งเชิงทดลองโดยมีกลุ่มเปรียบเทียบทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม 2555 – มกราคม 2556 มีผู้เข้าร่วมการศึกษารวม 68 คนแบ่งเป็นในร้านยามหาวิทยาลัยจำนวน 33 คนและในโรงพยาบาลมหาสารคามจำนวน 35 คนระยะเวลาในการติดตามการให้คำปรึกษาแต่ละรายใช้เวลา 30 วัน คือ ณ วันที่ 0, 7, 14 และ 30 **ผลการศึกษาวิจัย:** ข้อมูลพื้นฐานของผู้เข้าร่วมการศึกษารวมทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันในด้านเพศและอายุ ($p=0.493$, $p=0.474$ ตามลำดับ) แต่มีความแตกต่างกันด้านโรคประจำตัวของผู้ป่วย ($p<0.001$) จำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันก่อนได้รับคำแนะนำและหลังได้รับคำแนะนำในร้านยามหาวิทยาลัยคือ 11.79 ± 11.55 มวนและ 3.06 ± 7.76 มวนตามลำดับ ($p<0.001$) ในโรงพยาบาลมหาสารคามพบว่ามี 14.77 ± 8.79 และ 12.23 ± 7.56 มวนตามลำดับ ($p=0.054$) ค่าเฉลี่ยผลต่างของจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันในร้านยามหาวิทยาลัยและโรงพยาบาลมหาสารคามคือ 9.03 ± 1.05 มวนและ 5.51 ± 1.01 มวนตามลำดับ ($p=0.035$) อัตราการเลิกลูกในร้านยามหาวิทยาลัยคิดเป็นร้อยละ 54.54 และไม่มีผู้ที่สามารถเลิกได้ในโรงพยาบาลมหาสารคามในช่วงที่ทำการศึกษา (สืบค้นข้อมูลผู้ป่วยจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์) ($p<0.001$) ผู้ป่วยส่วนมากที่สามารถเลิกลูกได้ใช้ยาอมอดนุหรือยาดอกขาวและอาการไม่พึงประสงค์ที่พบบ่อยคืออาการง่วงซึมจากยา nortriptyline (จำนวน 4 คน; ร้อยละ 17.39) **สรุปผลการวิจัย:** การศึกษานี้พบว่าผลการให้บริการเลิกลูกของร้านยามหาวิทยาลัยให้ผลสัมฤทธิ์แตกต่างกับโรงพยาบาล

คำสำคัญ: การให้บริการเลิกลูก ร้านยามหาวิทยาลัย
โรงพยาบาลมหาสารคาม

¹คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

***Corresponding author:** คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150 โทรศัพท์ 084-6047957 e-mail: flute.muse.n@gmail.com

ราคาจัดซื้อยา ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2555:กรณีศึกษา โรงพยาบาล 26 แห่ง

ภณิดา พากิตี¹, ภัทราพร แสงสว่าง¹, กมลพรรณ นุชิต¹,
อรอนงค์ วลีขจรเลิศ¹, ธนนรงค์ รัตนโชติพานิช¹

บทนำ: ในภาพรวมของประเทศไทย ค่าใช้จ่ายด้านยาซึ่งเป็นส่วนสำคัญของค่าใช้จ่ายโดยรวมด้านสุขภาพมีแนวโน้มของสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาจัดซื้อยา ในช่วงปี พ.ศ. 2552-2555 (ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2555) **วิธีการดำเนินการวิจัย:** โดยใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ 2 ปีย้อนหลังจากบริษัท IMS Institute for Healthcare Informatics (IMS) และโรงพยาบาล 26 แห่ง ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และโรงเรียนแพทย์สังกัดศึกษาธิการ โดยติดตามราคาจัดซื้อยาที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายด้านยาสูงจำนวน 10 กลุ่ม คือ Oncology, Antidiabetics, Respiratory, Lipid regulators, Angiotensin inhibitors, Autoimmune, HIV antivirals, Antipsychotics, Platelet aggregation inhibitors และ Anti-ulcerants ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลราคาขายที่รวมส่วนลด-ส่วนแถมแล้ว เป็นข้อมูลรายไตรมาสโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ของราคาขายที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละกลุ่มยาและแสดงถึงช่องว่างความแตกต่างของราคาจัดซื้อยาระหว่างโรงพยาบาล รายการยาที่ติดตามรวมทั้ง 276 รายการ เป็นยาต้นแบบ กับ ยาผลิตภายในประเทศ เท่ากับ 134 และ 142 รายการ ตามลำดับ **ผลการศึกษาวิจัย:** ผลการวิจัยพบว่า มีจำนวนรายการยาที่ราคาเพิ่มขึ้น 16 รายการ, ลดลง 117 รายการ และไม่เปลี่ยนแปลง 143 รายการ ยาต้นแบบที่มีราคาลดลงมากกว่าร้อยละ 20 คือยาในกลุ่ม respiratory inhaler หลายรายการ ส่วนยาผลิตภายในประเทศ กลุ่มยาเป้าหมายทุกกลุ่มมีราคาลดลง ยกเว้นในกลุ่ม Antidiabetics และจากการเปรียบเทียบราคาจัดซื้อยาเฉลี่ยและร้อยละผลต่างระหว่างยาต้นแบบ กับ ยาผลิตภายในประเทศ ที่มีชื่อยาสามัญ, รูปแบบยา และขนาดยาเหมือนกัน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ทั้งหมด 14 รายการ พบว่ามีร้อยละผลต่างตั้งแต่ร้อยละ 4.68-94.06 โดยยาที่มีความแตกต่างของราคาจัดซื้อยาระหว่างยาต้นแบบ กับ ยาผลิตภายในประเทศ สูงมากกว่าร้อยละ 50 คือ ยา Pioglitazone, Montelukast, Atorvastatin, Lamivudine, Zanamivir, Risperidone และ Clopidogrel **สรุปผลการวิจัย:** ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้ประกอบในการจัดซื้อยาและการหามาตรการเพื่อลดช่องว่างความแตกต่างของราคาจัดซื้อยาสำหรับความแตกต่างของราคายาระหว่างโรงพยาบาล ซึ่งส่วนมากโรงพยาบาลขนาดใหญ่มีราคาจัดซื้อยาที่ต่ำกว่าโรงพยาบาลขนาดเล็ก

คำสำคัญ : การจัดซื้อยา

¹คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

***Corresponding author:** คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150 โทรศัพท์/โทรสาร 043-754360 e-mail: Onanong_waleekhachonloet@yahoo.com